

Riksdagen

Stenografiska uppteckningar vid EU-nämndens sammanträden 2012/13:36

Stenografiska
uppteckningar
2012/13:36

Fredagen den 17 maj

1 § Allmänna frågor

Statsrådet Birgitta Ohlsson

Återrapport från möte i Europeiska unionens råd för allmänna frågor den 22 april 2013

Information och samråd inför möte i Europeiska unionens råd för allmänna frågor den 21 maj 2013

Anf. 1 ORDFÖRANDEN:

Vi hälsar statsrådet Birgitta Ohlsson med medarbetare välkomna till EU-nämnden. Jag inleder med att fråga om det finns några A-punkter på statsrådets område. Det finns det inte.

Då undrar jag om det finns någonting att säga med anledning av återrapporten från rådsmötet den 22 april.

Anf. 2 Statsrådet BIRGITTA OHLSSON (FP):

Det gör det, herr ordförande! Nämnden har fått rapporten, och jag vill nämna några fält från detta möte.

Det första är långtidsbudgeten. Det irländska ordförandeskapet redogjorde för läget, och medlemsstaterna fick ge sin syn på huvudfrågorna i förhandlingarna med Europaparlamentet. Flera länder, däribland Sverige, betonade tydligt att den ER-uppgörelse som kom i februari är det grundmandat man har när det gäller förhandlingarna. Men många medlemsstater visade också en öppenhet när det gäller att förhandla med just Europaparlamentet. Som ni alla har följt har det gjorts en koppling mellan ändringsbudgeten och MFF, och det diskuterades också.

När finansministrarna möttes på Ekofin nu i tisdags enades man med kvalificerad majoritet om en ändringsbudget på 7,3 miljarder euro. Det har vi från den svenska regeringen uppfattat som en orimligt hög nivå, och därför röstade Sverige tillsammans med Storbritannien, Danmark, Holland och Finland emot detta i Ekofin. Det har ni säkert följt i medierna den senaste veckan.

Det var också en diskussion kring grundläggande mänskliga fri- och rättigheter utifrån det förslag som har varit uppe i ett brev från fyra utrikesministrar från Tyskland, Holland, Danmark och Finland. Det handlar om rättsstatsprincipen och demokratiska grundläggande värderingar. Det var en mycket bra diskussion. Den satte ett oerhört tryck på kommissionen. Kommissionsen Viviane Reding var på plats och lyssnade och gjorde inlägg.

Nästan alla medlemsstater – vi var förstuds pådrivande – uttryckte stöd för initiativet att strama upp människorättsarbetet i EU och tryckte också på kommissionen om att komma tillbaka med ett underlag. Det är för att det ska ske inom kort som vi nu pressar på.

Detta är oerhört glädjande, för när jag för tre år sedan lyfte fram frågan var jag den enda ministern som gjorde det. Men nu har vi en bred allians, och det är väldigt positivt i värderingskrisens Europa.

Kommissionen är något tveksam som läget är. De anser att mycket redan görs och att en del initiativ är på gång men lyssnar förstuds nu i och med att det är ett så stort tryck från ministrarna. Fortsättning kommer att följa. Vi är en allians av länder som driver på detta.

Jag var i går på ministermöte i Strasbourg och träffade där flera utrikesministrar som är engagerade i det här. Vi kommer att fortsätta, och flera av oss lyfte på plats fram den här frågan vad gäller EU.

Jag nämnde också på förra EU-nämndsmötet frågor kring demokrati och legitimitet, och jag hade bjudit in till ett frukostmöte med likasinnade länder där vi diskuterade hur vi stärker EU:s demokratiska förankring bättre. Det var också ett bra samtal.

Det finns en stor oro för det sjunkande stödet för Europeiska unionen i alltför många EU-länder. Vi lyfte också fram, vilket berör er, hur man kan stärka de nationella parlamentens roll på ett mycket bättre sätt än vad man gör i dag i EU-samarbetet. Här lyftes Norden, och inte minst det vi gör här i EU-nämnden, fram som ett föredöme. Vi tog även upp frågan om att det är viktigt med tid för förankring inför Europeiska rådet och annat då det ofta är korta tidsmarginaler.

Här är planen att vi vill att allmänna rådet ska bli ett bättre forum för att regelbundet diskutera de här frågorna som ofta kommer upp på agendan. Då tror jag att vi kan få större plats och uttryck för vår position. Vi har legat på det inkommande litauiska ordförandeskapet för att de ska göra det här till en prioriterad fråga.

De länder som var inbjudna till frukostmötet var Holland, Danmark, Tyskland, Finland, Estland, Polen, Slovenien, Storbritannien och Irland.

Anf. 3 ORDFÖRANDEN:

Jag tackar för informationen under denna punkt. Vi går vidare till punkt 3 om den fleråriga budgetramen som vi har uppfattat är en diskussionspunkt.

Anf. 4 Statsrådet BIRGITTA OHLSSON (FP):

Herr ordförande! Här handlar det om att det irländska ordförandeskapet ska ge en rapport om läget i förhandlingarna. Jag träffade den irländska EU-ministern på plats i Strasbourg, och vi diskuterade vidare. De vill få vägledning i de mest centrala frågorna, och det är framför allt tre saker som är viktiga att lyfta fram.

Den första är budgetflexibilitet, den andra är översynsklausul och den tredje är inkomstsidan.

Den bedömning som det irländska ordförandeskapet gör är att den totala utgiftsnivån, alltså fördelningen mellan utgiftsrubriker och rabatter, inklusive vår egen rabatt, från Europeiska rådet i februari inte kommer att rivas upp i förhandlingarna med Europaparlamentet. Det är vi tydliga med, och den ståndpunkten ligger fast.

Det är viktigt att man respekterar utfallet från de förhandlingarna, och det finns en mycket stor samsyn kring det. Samtidigt kommer rådet eventuellt att behöva kompromissa för att nå en uppgörelse med Europaparlamentet, och då får man se det som en del i en i övrigt tillfredsställande uppgörelse.

Frågan har varit uppe om en översynsklausul kan övervägas som en del i en slutlig kompromiss med Europaparlamentet. Men en sådan måste förstås respektera fördragets krav på enhällighet, vilket gör att det kan vara ganska komplicerat att uppnå det. Det får inte innebära möjlighet att revidera själva MFF med kvalificerad majoritet.

Ett av Europaparlamentets viktigaste krav just nu är utökad budgetflexibilitet. Här anser vi från regeringens sida att redan det förslag som föreligger innebär en kraftigt utökad flexibilitet jämfört med dagens situation, alltså det beslut som kom på Europeiska rådet. Man kan titta på frågan lite närmare för att se om Europaparlamentet trovärdigt kan redogöra för behovet av det, men vi är tveksamma.

Vi ser inte heller några behov av förändringar på inkomstsidan, och vi skulle ha väldigt stora problem om man går ifrån ER-uppgörelsen på den fronten. Vi ser inte heller något behov av en översyn vad gäller systemet med egna medel.

Jag vill kort säga några ord om förhandlingsläget just nu. Ni vet alla att förhandlingarna med Europaparlamentet har dragit ut på tiden. Det har varit en komplicerad process, och de kom i gång på allvar först i måndags då det var en trilog mellan det irländska ordförandeskapet, Europaparlamentet och kommissionen. Ordförandeskapets tidsplan är att nå en politisk överenskommelse om MFF med Europaparlamentet i juni, men jag utesluter inte förseningar. Det kan dra ut på tiden, och man behöver ha en viss förberedelse för detta.

Som sagt var nivån för ändringsbudgetbeslutet på 7,3 miljarder euro mycket hög, och nu är det upp till Europaparlamentet att kompromissa gällande sina krav i förhandlingarna.

Avslutningsvis kan jag nämna att de likasinnade länderna som kämpade för en reformerad budget kommer att träffas på ett frukostmöte innan för att samordna sina ståndpunkter. Det är Sverige, Tyskland, Holland, Danmark och Storbritannien som deltar i det mötet.

Anf. 5 MARIE GRANLUND (S):

Tack för redogörelsen! Det skulle vara intressant att höra lite mer om hur långt regeringen är beredd att gå i en eventuell kompromiss när det gäller flexibiliteten. Vi delar grunduppfattningen att nuvarande överenskommelse innebär tillräckligt med flexibilitet. Då är frågan hur långt regeringen är beredd att gå.

Anf. 6 LARS OHLY (V):

Jag tycker att regeringens hållning i stort är bra. När det gäller budgetfrågorna över huvud taget har vi haft en ganska stor samstämmighet i Sveriges riksdag. Det har varit en styrka. Vi bör fortsätta att försöka behålla den. Även om jag tillhör ett parti som inte var helt nöjt med den överenskommelse som till slut gjordes vad gäller MFF tycker jag att utgångspunkterna för regeringen låter ungefär som de som jag skulle vilja formulera själv.

Jag har ungefär samma fråga som Marie Granlund. Om det blir kompromisser, vilket väl måste till med den process som är i gång, hur kommer vi in? Var får vi möjlighet att ta ställning, påverka och diskutera de eventuella kompromisser som regeringen är beredd att göra i de förhandlingarna?

Anf. 7 Statsrådet BIRGITTA OHLSSON (FP):

Herr ordförande! Som jag nämnde tidigare är vår utgångspunkt att vi verkligen ska hålla fast vid den uppgörelse som kom i februari. Vad gäller den svenska avgiften kommer den endast att kunna påverkas marginellt vad vi tror utifrån de diskussioner som pågår.

Vi tycker att ER-slutsatserna som kom i februari är helt tillräckliga. Om man vill göra förändringar måste det vara tydligt behovsprövat, och då ligger bollen hos Europaparlamentet just nu.

Jag vill betona att om det blir eventuella marginella förändringar kommer det såklart att vara en öppen och tydlig dialog om detta med EU-nämnden.

När det gäller det som jag nämnde tidigare om de tre huvudpunkterna och den totala utgiftsnivån, alltså fördelningen mellan utgiftsrubriker gällande rabatterna inklusive vår egen, gör det irländska ordförandeskapet bedömningen att detta ligger fast, så det kan bara handla om marginella justeringar. Men givetvis kommer vi att komma tillbaka när vi vet mer om detta.

Nu i samband med ändringsbudgeten som var uppe på Ekofin i veckan gjordes det en justering som vi inte var nöjda med. Vi protesterade tillsammans med ett par länder, men det räckte inte. Nu ligger bollen hos Europaparlamentet. Man har gjort en kompromiss och sträckt ut handen, så nu ligger bevisbördan på dem. Men vi får självklart återkomma när det gäller förändringar när vi vet vad som är aktuellt.

Anf. 8 Andre vice talman ULF HOLM (MP):

Herr ordförande! Jag har en enkel följdfråga. Hur enig är like-minded-gruppen? Det kan vara bra att veta. Hittills har den gruppen hållit ihop ganska bra i alla fall. Hur ställer sig till exempel Tyskland och Storbritannien till om Sverige är berett att kompromissa? Vad är egentligen EU-parlamentets argument? Statsrådet menar att det ska behovsprövas, men EU-parlamentet måste ha nämnt någonting vid trilogmötet i måndags om vad de anser måste förändras gällande flexibiliteten.

Anf. 9 Statsrådet BIRGITTA OHLSSON (FP):

Herr ordförande! Jag vill inte sitta och spekulera i hur övriga länder har resonerat >>> **Hemlig enligt 15 kap. 1 § offentlighets- och sekretesslagen** <<<. Men det finns ett stort intresse av att försöka lösa detta till junimötet.

När det gäller Europaparlamentets roll handlar det delvis om budgetflexibiliteten. Europaparlamentet har varit tydligt med att man accepterar totalnivån som man kom överens om i februari. Den ligger fast. Men det handlar mycket om överföringarna mellan rubriker och mellan år och hur det ska ske. Det är alltså det som har varit deras huvudinvändningar.

Sedan har man också en argumentation om att Europeiska unionens uppdrag har vidgats avsevärt och att flera fält har lagts till. Det är en

argumentation som har varit uppe. Men vi tycker att det är rimligt att behålla det vi har, och det är det vi kommer att utgå från.

2012/13:36

17 maj

Anf. 10 ORDFÖRANDEN:

Jag konstaterar att det finns stöd för regeringens här redovisade inriktning i frågan.

Vi går vidare till punkt 4, Övriga frågor. Finns det något att säga? Nej.

Då går vi vidare till punkt 6, Resolutioner, yttranden och beslut antagna av Europaparlamentet under sammanträdesperioden i Strasbourg den 15–18 april 2013. Det är en informationspunkt. Finns det något att säga? Nej.

Vi går vidare till punkt 7, Förberedelse inför Europeiska rådet den 22 maj 2013. Det är en diskussionspunkt.

Anf. 11 Statsrådet BIRGITTA OHLSSON (FP):

Herr ordförande! Nämnden har fått utkastet till slutsatser. Det kommer framför allt att vara fokus på två fält: energi och skatter. Som ni noterat har EMU-frågan utgått från dagordningen. Det är av tidsskäl; mötet är väldigt pressat, så man har valt att flytta detta till junimötet i stället.

Vad gäller energifrågorna berörs i utkastet bland annat följande fyra fält: den inre marknaden för energi, vikten av investeringar i energiinfrastruktur, vikten av att få på plats klimat- och energiramverk post-2020 och sist men inte minst vikten av att hantera dagens höga energipriser i Europa.

Skälet till att man tar upp skattefrågorna på Europeiska rådet är bland annat att de förlorade skatteintäkterna uppskattas uppgå till 1 000 miljarder euro per år på grund av olika problem på den fronten. Det handlar om en långtidsbudget per år. Med tanke på att många länder har väldigt tuffa statsfinansiella positioner just nu blir detta en extra viktig fråga.

Efter Ekofins omfattande diskussioner på det här fältet tycker vi att slutsatstexterna ser ganska bra ut. Det är bra att Europeiska rådet ges tillfälle att diskutera både energi och vikten av att bekämpa skatteflykt och skattebedrägerier, som jag nämnde.

När det gäller energifrågan stöder regeringen att man fullbordar den inre marknaden för energi fram till 2014. Detta är en väldigt viktig förutsättning för ökad tillväxt och konkurrenskraft inom EU. Här är det viktigt att diskussionen om priser och konkurrenskraft inte görs till anledning att ifrågasätta det viktiga klimatarbete som också pågår. Det vill jag verkligen betona. Trots att det råder en ekonomisk oro i Europa får vi inte förlora siktet på de långsiktiga klimatutmaningarna, där Europa och EU verkligen ska ha den tydliga ledartröjan.

Arbetet med att utforma klimat- och energiramverket till 2030 kommer att bli centralt. Där kommer det att behöva fattas beslut före år 2015, då en ny global klimatöverenskommelse för 2020 ska antas. Att EU:s ramverk beslutas i tid är viktigt också för att EU ska kunna ha den globala ledande rollen i de förhandlingar som pågår internationellt om överenskommelser. Ramverket är också viktigt, vill jag lyfta fram, för att skapa förutsägbarhet för både marknader och investerare.

När det gäller skattefältet och skatteområdet är det viktigt att Europeiska rådet skickar en mycket tydlig politisk signal om att arbetet måste intensifieras. Det handlar om både EU-nivån och den internationella nivån. Man måste komma till rätta med skatteflykt och skattebedrägerier, som är ett väldigt stort problem.

Nästa punkt på Europeiska rådets dagordning handlar om Europaparlamentets och kommissionens sammansättning. Europeiska rådet ska nå en politisk överenskommelse om Europaparlamentets sammansättning och fatta beslut om kommissionens sammansättning. Här är det väldigt glädjande för svensk del att Europaparlamentet i mars antog ett förslag som innebär att Sverige får behålla sina 20 platser i Europaparlamentet. Europeiska rådet ska föreslå en politisk överenskommelse om Europaparlamentets sammansättning inför valet 2014. Den antas sedan formellt av Europeiska rådet i juni efter att Europaparlamentet godkänt den.

Vad gäller kommissionen ska Europeiska rådet ta beslut om att kommissionen även i fortsättningen ska bestå av en kommissionär per medlemsland i stället för att minskas till två tredjedelar av antalet medlemsstater, vilket var det första förslaget i enlighet med fördraget. Det har varit en ganska intensiv diskussion om detta. Här ingicks en överenskommelse mellan medlemsstaterna redan efter folkomröstningen i Irland 2008 om godkännande av Lissabonfördraget. Det här kommer nu att formaliseras genom att Europeiska rådet fattar beslut. Vi tror inte att det kommer att bli någon diskussion alls kring detta.

Anf. 12 MARIE GRANLUND (S):

Inför Ekofin fördes en diskussion – nu bordlades den punkten – om mervärdesskatt och ett enhälligt beslut som man skulle kunna byta mot att vi fick framgångar på bankunionsområdet. Är det någonting som kommer att lyftas fram på det här toppmötet mer specifikt, eller kommer det att återkomma på Ekofin framöver?

Min andra fråga är: Finns det någon rörelse för att det inte ska bli på det sättet att Sverige behåller sina 20 platser i Europaparlamentet?

Anf. 13 Andre vice talman ULF HOLM (MP):

Herr ordförande! Jag skulle mest vilja fråga om regeringen är nöjd med texterna i utkastet eller om Sverige kommer att driva någonting i de fortsatta förhandlingarna på de här områdena. Det är mycket som är bra i det som handlar om energiområdet, men det finns också väldigt diffusa formuleringar om energiinfrastruktur, vilket i många EU-länder betyder gasledning och sådana saker, vilket vi från Sverige inte brukar vara så intresserade av.

Jag undrar också om valet till EU-parlamentet. Datum ska fastställas minst ett år i förväg. Preliminärt ska valet äga rum den 22–25 maj, men något beslut är ännu inte fattat. När fattas det?

Anf. 14 LARS OHLY (V):

Min fråga ansluter till Ulf Holms fråga om energiområdet. Let the sunshine in!

Det som föreligger är inte dåligt, men det är inte heller särskilt konkret, och det är inte tillräckligt bra. Därför skulle jag gärna se att Sverige drev på. Det gäller förutom den fråga om energiinfrastruktur som Ulf

Holm lyfte fram också frågan om de förnybara energikällorna och synen på hur man fasar ut de gamla miljöbelastande energikällorna. Jag vill se att Sverige tar på sig rollen att försöka.

Sedan är jag medveten om att den här typen av slutsatser kanske inte låter sig ändras så lätt, men det är viktigt att Sverige visar att man har en annan syn än vad vi vet är förhärskande i en del av medlemsländerna och att man är mer modern och framsynt i sitt sätt att argumentera. Det är ett medskick till regeringen: Var tydliga och aktiva också i energipolitiska diskussioner!

Anf. 15 ORDFÖRANDEN:

Vi noterar det medskicket.

Anf. 16 Statsrådet BIRGITTA OHLSSON (FP):

Herr ordförande! Jag börjar med Marie Granlunds frågor. Frågan om QRM är flyttad till Ekofin i juni och kommer inte att komma upp på Europeiska rådets möte nu. Anders Borg får återkomma när det blir mer aktuellt.

Vad gäller frågan om Sveriges 20 platser uppfattar vi att det inte alls finns någon rörelse för att det skulle förändras. Det ligger fast. Som sagt var det ett välgrundat beslut i Europaparlamentet i mars.

Vad gäller Ulf Holms fråga om valdagar kommer det att fattas beslut i juni. Då kommer det att slås fast. Men de dagar som har aviserats är torsdag till söndag 22–25 maj.

Både Ulf Holm och Lars Ohly lyfter fram frågan om energidiskussionen. Vi är relativt nöjda utifrån de politiska förutsättningar som finns just nu, men det innebär inte att vi inte måste fortsätta att försöka trycka på. Den möjlighet som kanske är viktigast att försöka utnyttja nu med *window of opportunity* är väl att lyfta fram behovet av klimat- och energimål kopplat till post-2020. Det är där det finns ett ganska tydligt utrymme för de mer progressiva likasinnade länderna att göra ett avtryck, och det är där vi tror att vi kan pusha på. Vi har också ”spelat in” texter kring det här för att det ska gå i rätt riktning.

Anf. 17 ORDFÖRANDEN:

Jag konstaterar att det finns stöd för regeringens här redovisade inriktning i frågan. Vi har noterat ett medskick från Vänsterpartiet.

Vi går vidare till punkt 8, Förberedelse inför Europeiska rådet den 27–28 juni 2013. Det är en informationspunkt.

Anf. 18 Statsrådet BIRGITTA OHLSSON (FP):

Herr ordförande! Huvudnumret kommer att vara ekonomisk politik och fördjupning av EMU, med tanke på att det inte kommer upp på agendan på mötet nästa vecka. Övriga frågor som förväntas diskuteras är EU:s strategiska partner och utvidgningen. Det är väldigt centralt för oss utvidgningsvänner att inte förlora tempo på det fältet. Jag reser själv till Balkan den kommande veckan och jobbar intensivt på den fronten. På det närmaste mötet kommer det enbart att ske en presentation på dagordningen och egentligen inte alls någon diskussion.

Anf. 19 ORDFÖRANDEN:

Vi tackar för informationen under punkt 8 och går vidare till punkt 9, Uppföljning av Europeiska rådet. Även detta är en informationspunkt.

Anf. 20 Statsrådet BIRGITTA OHLSSON (FP):

Herr ordförande! Det handlar om att det irländska ordförandeskapet har tagit fram en rapport över vad Europeiska rådet har beslutat och vad som har genomförts. Man kommer att presentera rapporten på GAC. Ni har fått den. Det är som sagt bara en informationspunkt. Men det är bra att man gör det här, för det är bra att få en översikt över vilka vita fläckar som finns.

Anf. 21 ORDFÖRANDEN:

Vi tackar för informationen. Då återstår bara punkten Övriga frågor, men det finns inget att tillägga där heller. Vi tackar Birgitta Ohlsson med medarbetare och önskar en trevlig helg.

Innehållsförteckning

2012/13:36

17 maj

1 § Allmänna frågor.....	1
Anf. 1 ORDFÖRANDEN.....	1
Anf. 2 Statsrådet BIRGITTA OHLSSON (FP)	1
Anf. 3 ORDFÖRANDEN.....	2
Anf. 4 Statsrådet BIRGITTA OHLSSON (FP)	2
Anf. 5 MARIE GRANLUND (S).....	3
Anf. 6 LARS OHLY (V).....	3
Anf. 7 Statsrådet BIRGITTA OHLSSON (FP)	4
Anf. 8 Andre vice talman ULF HOLM (MP).....	4
Anf. 9 Statsrådet BIRGITTA OHLSSON (FP)	4
Anf. 10 ORDFÖRANDEN.....	5
Anf. 11 Statsrådet BIRGITTA OHLSSON (FP)	5
Anf. 12 MARIE GRANLUND (S).....	6
Anf. 13 Andre vice talman ULF HOLM (MP).....	6
Anf. 14 LARS OHLY (V).....	6
Anf. 15 ORDFÖRANDEN.....	7
Anf. 16 Statsrådet BIRGITTA OHLSSON (FP)	7
Anf. 17 ORDFÖRANDEN.....	7
Anf. 18 Statsrådet BIRGITTA OHLSSON (FP)	7
Anf. 19 ORDFÖRANDEN.....	8
Anf. 20 Statsrådet BIRGITTA OHLSSON (FP)	8
Anf. 21 ORDFÖRANDEN.....	8